

sige, at naar der skal produceres Levnedsmidler i stor Mængde til en stor Befolkning, kan man ikke komme bort fra, at det er slaaet fast, at Tendensen bør gaa i Retning af at lægge mere og mere Vægt paa at fremstille saadanne Produkter fra Planteriget, som direkte kan benyttes af Menneskene. Men hvis man kan gaa ind paa denne Tanke, vil det ogsaa vise sig, at den medfører dybt indgribende politiske Konsekvenser. En af disse vedrører Opførelsen af Boliger. Hvis det nemlig er rigtigt, at Menneskene i stadig større og større Udstrækning bør udnytte Planterne direkte, er det en uundgaelig Konsekvens, at Lovgivningsmagten maa slaa ind paa en dybt indgribende Reformering af vor Lovgivning, for saa vidt den vedrører Opførelse af Boliger til Mennesker. For det er klart nok, at det, der bør være vort Maal, er at skaffe enhver Familie en Jordlod, der er tilstrækkelig stor til, at den, naar den drives havemæssigt, kan give Familien det væsentligste af dens Levnedsmidler. Vi bør have en Lovgivning, som sætter os i Stand til at skaffe Familier saadanne Jordlodder, at de ved havemæssig Anvendelse i det væsentlige kan selvforsyne sig. Det er for mit Vedkommende en gammel Tanke. Jeg har korresponderet med Dr. Hindhede om den, og han billiger den fuldstændig. Der kan være nogen Strid om, hvor stor en saadan Jordlod bør være. Dr. Hindhede er af den Opfattelse, at $\frac{1}{16}$ Hektar vil være tilstrækkeligt. Maaske man kommer Sandheden nærmere, hvis man stiller Fordring om $\frac{1}{10}$ Hektar. Men tænk, hvilket uhyre Fremskridt i Forhold til Nutidens Tilstande! Nu finder Samfundet sig roligt i, at Tusinder og atter Tusinder af Mennesker henlever deres Liv i skidne Gaders Baggaarde, i Lejligheder, hvor der aldrig kommer en Solstraale, hvor der aldrig kommer frisk Luft. Saadanne Steder tillader det nuværende Samfund allernaadigst Mennesker at afdø ganske langsomt paa en ikke alt for opsigtvækkende Maade. Sandheden er den, at vi, uden at det træder tydeligt for Dagen, alt for tidlig tager Livet af disse Mennesker, thi hvis vi modsætningsvis ser paa Sygdomsforholdene og Dødelighedsforholdene hos de Samfundsgrupper, der bor ude i den fri Natur, hvor Solen skinner, hvor den friske Luft findes, viser det sig, at der er meget mindre Sygdom, de derude lever gennemsnitlig meget længere. Vi maa derfor se Sandheden i Øjnene, og det er den, at i Kraft af den kapitalistiske Ordning,

i Kraft af den Boligpolitik, som føres, er Samfundet i Virkeligheden medansvarligt for, at Tusinder og atter Tusinder af Mennesker henlever deres Liv i Sygdom, medens de kunde leve raske, at de dør for tidlig, medens de kunde opnaa højere Levealder og derved kunde producere en større Mængde Samfundsværdier. Det har enhver Medansvar for, som ikke vil være med til at skabe Ændringer i dette Forhold. Saa er der endda det, at Privatkapitalen tjener store Renter paa at opretholde disse elendige Boliger.

En anden Konsekvens af den Grundtanke, som man jo nok skal komme til at anerkende, hvad enten man anser det for lysteligt eller ej, er den, at det paa en eller anden Maade bør komme dertil, at de bestaaende Landbrug mere end hidtil bidrager til Befolkningens Forsyning med saadanne Næringsmidler, som kan udnyttes direkte. Jeg vil her indskyde, at naar jeg for min Del ønsker en Lovgivning, som kan føre til, at hver enkelt Familie kan faa en saadan Have til at skaffe sig Livsfornødenheder af, betyder det selvfølgelig ikke noget, der berører Husmandslovgivningen, thi Husmandsbrugene er Bedrifter, hvor det væsentlig drejer sig om at fremstille dyriske Livsfornødenheder, men vore bestaaende Landbrug, lige fra det største til det mindste, bør paa en eller anden Maade nu, medens Verdenskrigen varer, bidrage i stærkere Grad end hidtil til vort Lands Forsyning med Livsfornødenheder fra Planteriget. Det vil vi komme til at erkende for Alvor i den tilstundende Vinter, thi naar det nu viser sig, at der bliver en meget ringe Forsyning med Kød, en meget ringe Forsyning med Flæsk, en meget ringe Forsyning med Fedtstoffer af forskellig Art, saa kan det høje Ting være overbevist om, at $\frac{7}{8}$ af den danske Befolkning er lydhør overfor det, jeg her siger. De, der selv producerer dyriske Produkter, kan jo tage sig Sagen let, for de har altid hjemme hos sig selv en Del af disse dyriske Produkter, de kan til en vis Grad vende tilbage til, hvad man kan kalde Naturalhusholdningen. Men hele den store Del af vort Folk, som i Butikken skal købe Livsfornødenhederne og nu faar at føle, hvor vanskeligt det er at faa de dyriske Livsfornødenheder, de dyriske Levnedsmidler, er i allerhøjeste Grad interesseret i, at der træffes de rigtige samfundsmæssige Foranstaltninger, for at der i hvert Fald kan blive tilstrækkeligt af Levnedsmidler fra Planteriget til Befolkningens Behov. Der er ingen i denne